

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik a lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” czimű melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedévre 3 ft. félre 6 ft. pp.
A hirdetések négyszer hasábozott sorának ára 4 kr. pp.

Előfizetni lehet vidéken bérmentesen minden es. k. postahivatalnál, helyben a kindónál b. magyarutca 406 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet fordulni. A szerkesztőhöz csak a beltartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőtől fogadunk el.

Tartalom: Kinevezés. A béke hódítványa. Kolozsvári hírek. Vidéki levelek: Maros-Vásárhely, M. Silye, Décs, Zilah. Bécsi, pesti hírek. Külföld. Börze.

Kinevezés: Ő cs. kir. apost. Főlsége f. é. május 6-diki legfelsőbb elhatározása által Schmidt Konrád országos főtörvényszéki tanácsost Nagy-Szebenben főpénzügyi tanácsossá és erdélyi finanszígyészszé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Kolozsvár május 23.

Nem csatlakoztunk, midőn 1-ső májusi számunkban az europai békéről szólóval azt állítottuk, hogy a lefolyt véres háboru negatív ugyan, de legvilágosabb eredménye: a meggyőződés a hatalmak közti háboruk haszontalanságáról és szükségtelességéről Európában; hogy a diplomatia többet és jobban eligazíthat, mint a háboru, s ezután lehetőleg egy legfelsőbb europai békebiróság megfogja vizsgálni a casus belli, mielőtt fegyverre kerülne a dolog. Ugyanezen meggyőződés látszott áthatni a párisi értekezlet tagjait is, midőn munkálkodásuk végén, annak mintegy koronájául egy végzés iktattak a jegyzőkönyvbe, mely csak azért nem lett a szerződés egy szakasza, mert a keleti kérdéshez szorososan nem tartozott. A végzés így hangzik:

„A felhatalmazottak kormányaik nevében minden vonakodás nélkül azon kívánatot fejezik ki, vajha azon államok, melyek között valamely komoly félreértés támadna, előlegesen is, mielőtt fegyvert ragadnának, s a mennyiben a körülmények megengednék, egy barátságos hatalom szolgáltatait igénybe vennék. A felhatalmazottak remélik, hogy a congressuson nem képviselt hatalmak csatlakozni fognak azon érzelmehez, mely ezen jegyzőkönyvileg kifejezett kívánságot sugallotta.”

Ezen indírcet elismerése a háboru sikertelenségének, kétségkívül legfontosabb erkölcsi hódítványa a párisi békekötésnek és egy valódi előlépés a civilisatióban, mely ha nem is biztat azon reménnyel, hogy valaha a jó Bernardin de Saint Pierre vagy az olajágas Elihu Burrit álmai létecsilljenek, legalább megfogja nehezíteni és éppen lehetlenné tenni a körmymű háborukat. Ha ezen felvilágosodott jó akarat a hatalmak magas régióiban tartós lesz, a mint reméljük is: még nem estünk kétségben a felett, hogy europai társaságunk, — melynek, szélén- és hátraállásunk daczára, mi is osztozunk minden nyomoraiiban — azon roppant hatalommal az idő és tér felett, melylyel rendelkezni kezdett, s azon tömörkedő szellemi erővel, melyet a tudomány és iparos munkásság mezején összehalmozott, talán még végrehajthatja újjászületését. Ha a kormányok nem lesznek kénytelenek az államok minden erejét hadikészületek tételében és fegyveres béke fenntartásában meríteni ki: akkor módjok lesz a javításokat nagyszerű arányokban megindítani és végrehajtani; a mezei gazdaságnak, iparnak és kereskedésnek akadályait mindinkább inkább elhárítani — miben m. kormányunk a vámok folytonos leszállításával s a közlekedési eszközök oly hathatós kifejlesztésével ez üdvös ezült örökké szem előtt tartva halad elő —; a munkát mind gyümölcsözőbbé s az államterheit az azokat hordozó polgároknak mind inkább elviselhetővé tenni.

Mivel éppen a jegyzőkönyvről szólunk, nem hagyhatjuk említés nélkül, miképp egy véleményünkben csakugyan csatlakoztunk. Mielőtt azt olvastuk volna, azt hittük, Oroszország az oláhfejedelemségek külön szakadva tartására nézve egyetért Austriával és a Portával. Nem: a Muszka Angliával és Franciaországgal tartott. Olesó liberalismust játszva, ijesztgette szomszédjait, speculált a románok rokonszenvére és hízelkedett a képzelt új barátának III Napoleonnak, kivel felemelkedése iránt hg Dolgoruky által még Lajos Filóp korában alkudozott. No de ő is megesalatozott en revanche. Tizenöt nappal a párisi békekötés aláírása után Austria a két nyugoti hatalommal ismét külön szerződést kötött névleg a porta integritásának pozitívabb védelmére — a mint ezt ma egy heti számunk közölte —, de valóban a Muszka ellen s azon eventualitások előrelátásában, hogy a Keletnek még csak ezután bekövetkezendő rendezésében a december 2-diki három szövetséges megint együtt, és a Muszka kirekesztésével intézze el a török birodalom népeinek sorsát.

Austria sorsa ezen april 15-diki szerződés által Anglia- és Franciaországgal mind szorosabb összeköttetésbe jó s ebből mi a béke tartósságára s a birodalom és hazánk jóléte kifejlesztésére nézve a legvigasztalóbb következtetéseket vonhatjuk.

KOLOSVÁRI HÍREK.

— Urnapját az egyház és hívők buzgó serege szokott szertartásokkal ünnepelte meg. Az idő kedvezett, az ég derülten ragyogott, és sok elborult kedély, sok szaggyatott lélek kereshette vizsgálatását a meny tiszta boltzatán, melynek fényes sátera alatt a szent meuet mint virágos szőnyeg terült el áldás- és vigasztalás az egok Urához. A kilebbent szent sohajok a hit szárnyain repültek, a zene és ének zengő hangjaival összcsovaldant oda, honnét a jobb lét reménye mosolyog a bánatos keblekre. Emelte az ünnepély komoly méltóságát a teljes diszú egyházi szolgálata, a gyakran salvekat lövöldöző cs. kir. katonaság s hivatalnokok, és számos minden rendű és ranguak buzgó serege.

— Dr. Szombathelyi igen csinosan fölserelt Diána fürdőjének nyári teremében e hó 21-én zenészi estély volt, melyet Pongráczék zenekara elég élvezetessé varázssolt. Vendég nem volt ugyan amnyi, mennyi Kolozsvár közönségéből ki-kerülhetett volna, minek egy kis mistificatio lehetett az oka, de nekünk eszünkbe sem jutott e mistification boszonkodni. Mi azok nélkül is, kiket ott véltünk találni, elég jól időztünk. Alkalmilag föl-hívjuk a közönség figyelmét e csinosan rendezett helyiségre, mely városunknak díszét emeli, és a tulajdonos orvosnak nem csekély költségsége került A t. közönség nemcsak élvezet s kényelem, de egészségi szempontból is méltányos elismeréssel tartozik dr. Szombathelyi ur fúradózsáinak, ki az elegens butorozatu fürdő mellé ez új szárnyat emelteté, és ennek a sétányra kinyuló részét gyógyvízvíz-teremű alkalmazandja, hol a nyár folytatban mintegy hat féle legkeresettebb ásványvíz és savó lesz reggelenként kapható. A sétány tövismozcséd-sága, a tiszta lég, regényes fekvés, a zúgó Szamos, a városi zaj távolsága főképp azoknak, kik fúradó nem méhetnek, igen kedvező alkalmommá emelik e szép helyet, hogy netalan ronsolt egészségük helyreállítását itt megkísértsék.

— Sétatúrunk rég nem volt oly látogatott mint az elmúlt Csütörtökön. Csak az a por, melyet a kocsi fölverték, volt nagyon alkalmatlan! Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a kocsi elmaradjanak, a világról sem! sőt hogy rendesen még legalább két kocsival több legyen! De ez a két

kocsi azután a közel Szamosból vízet hordjon, és az utat öntözze. Könnyű ezt mondani fogják némelyek ellenvetni, tessék kocsit s lovakat szerezni, azután öntöztetni! Engedelmet kérünk, újdondási accidentiánkból ez ki nem telik; hölgyeink kényelméért megtennök, ha kitelnék. De ha egy e végre gyűjtő aláírasi ivet hoznak, arra szívesen aláírunk, és velünk számos mások is. Azután jó lenne mind a kocsit, mind a gyalog utat megporondozni! Ha másképp nem eszközölhető ez, e ezélokra talán lehetne ismét egy ünnepélyt tartani!

— Főtisztelendő Nagy Péter a kegyesrendiek magyar- és erdélyországi főnöke nem sokára hivatalos körútjában Kolozsvárt is meglátogatandja.

— Herceg Batthányi Filóp Erdélyben az esztelneki tűz által károsultak részére 400 pftot ajándékozott. Eljön a derék herceg, ki az erdélyi magyarokról is megemlékezik!

— Kémenden május 5-kén az urasági istálló több gazdasági épület és 4 darab szarvas-marha égett el. A tűz szándékos gyújtás eredménye. Az oltásnál különösen kitüntette magát kerületi es. k. segédbiztos Orosz József ur.

— Uzonnál a Feketegyibe egy fiatal háromszéki nemes fuladt épp midőn aráját haza vitte. Segélyére többen siettek, ezek közt atyja, de oly sebes volt az ár, hogy a segélyére nyújtott rudat meg nem ragadható és elmerült.

— Színészeink, mint halljuk, nem nagyon panaszkodhatnak a tordai nagy pártolási miatt. Csupa keresztényi szeretetből nem töltik meg a színházat, nehogy a színészek a nagy melegben valami-képp megizadjanak!

— Cseregy Drusianna az egykori Életképekből Héthegyí Erzsébet név alatt ismeretes írónő, ki jelenleg városunk mívelt s értelmes hölgyeinek egyik díszé „Leánykák tancsarnoka” czimű növelési közhaznu kézikönyvre előfizetést hirdet. Egy példány előfizetési ára 1 ft pp. s itt helyben Stein János könyvkereskedésében lehet előfizetni. E vállalat pártolására föl-szóljuk főleg az anyákat, kik leánygyermekkel áldvák meg, mert a t. írónő szavaiként: a jól értett általános haladás igényli, hogy a nő is birjon oly ismeretekkel, melyek itéletét tisztítván jellemét következetességre, s szívét lelkét az erkölcsi szépség iránt élénk fogékonyságra s hő vonzalomra magasztosítsák.

— Zilah városa is gróf Mikó Imréhez Muzemot illető ajánlatáért köszönő iratot intézett.

* Egy külföldi lapban olvassuk, hogy Párisban a Constitutionnel és Pays minden szerkesztői minap együtt ebédelték a Palaisroyalban, főigazgatójukat kezökben pohárral akarván megtisztelni. Egy teríték csak 100 frank volt. A míből látszik, hogy a párisi journalisták gyomra nem kicsiny. A mi szerkesztőségünk is együtt vaesoralt minap a Diánafürdőben. A teríték zenével együtt körülbelöl 3 frankba került, a mi 33-szor kevesebb, mint a franciaia journalistáké. Ebből ugyan nem az a következés, hogy az erdélyi journalista gyomra 33-szor kisebb volna, mint a franciaié; hanem csak az, hogy a párisi szerkesztők legalább is 33-szor hatalmasabb nemzetnek irnak, mint a kolozsváriak.

* Tisza László ur sürgetőleg kéri megigazítani ezen aláírást „géphozató társulat pénztárnoka” melyet lapjaink 15-dik számában a gazdasági gépekről megjelent cikkke alá mi magunk csak azért tettünk, mert a cikket hosszúsága miatt megkellett szakasztanunk s a nélkül, hogy észre vettük volna az értekezés végére tett aláírásban: géphozató pénztár ügyvivője — rejlló értelmet: észszerűbbnek találtuk, hogy valaki egy társulatnak legyen pénztárnoka vagy ügyvivője, mint egy pénztárnak, mely személy soha sem lehet, tehát nem rendelkezhetik. De miután Tisza ur megantit, hogy a pénztárnok Pál Sándor ur, ő pedig az ügyvivő: most már mindent tudunk s a hibát szívesen helyrehozzuk. Csak ne tessék a gyanakodást annyira vinni, hogy még attól is litésszessék félni, mintha hazánk kormánya, melynek élén egy nemes herceg áll, ki gazdasági egyesületünket már sok bizodalommal tisztelte meg, egy a mezei gazdaság előmozdítására a gazdasági egye-

sület kebelében alakult tarsulatot, melynek tudunkra külön szerkezete és szabályai sincsenek, csak azért venné a törvények üldözése alá, mert mi „társulat”nak találtuk ezimezt.

* A „P. Napló” lapjainknak már legelső számát rossz indulattal mutatta be közönségének, mert nem látta benne mását az ő politikájának, mely mint az egykori paraszt, meg akarja várni, hogy lefolyjon a víz, az a víz t. i. mely a magyar nemzetre nézve már ezéltől 300 esztendővel eredett; hanem ellenkezőleg azt a politikát tartja észszerűnek és józannak, hogy a nemzet az adott körülmények között is mindig megtegye, a mivel magának a jelenben, és utódainak a jövőben tartozik. — Nem mi a P. Naplóba, hanem ő költött belénk a B. Kemény műve fölött mondott néhány szavunk miatt. Felelőseit a P. Naplónak a felett, hogy mit tanultunk vagy nem tanultunk, és mit tudunk vagy nem tudunk az európai ügyekről, minden lapunk eléggé megezáfolván, nem tartjuk méltónak bővebb fejtegetésre, annyival inkább, hogy politikai ítélet dolgában a haza és világrészünk dolgai felett, mint az olvasó láthatja, bizony nincs szüksége a Közlöny olvasójának, lapjaink szűk terjedelme mellett is, a P. Naplóhoz jární leczkéré. De úgy látszik, megbízást kapott a P. Napló magán ügyeinről is hamis hírek terjesztési; azt állítván, hogy a Kolozsvári Közlöny csak rövid időre állandó Vida ur rendelkezése alatt. A P. Napló bossúságára, de a t. közönség megnyugtatóására teljes bizonyossággal mondhatjuk, hogy e lapok mindaddig fognak állni Vida ur rendelkezése alatt, míg neki tetszik. Mert midőn Vida ur saját lapengedélyéről lemondott azért, hogy e lapok kiadójának engedélye kárba ne menjen, hanem a lap költségein fölül maradó jövedelem az övé legyen — a mint ezt szerződésük elég világosan bizonyítja — akkor Vida ur egyszerűsödött örökösei és senkitől nem függő, földmunka nélküli szerkesztője lett e lapoknak, s valamint éppen úgy mint más akármik is, csupán a felsőbbrendű engedelmével nyerhette ezen állást, úgy azt csak annak törvényesen motivált akarata, nem pedig némelyki nem eléghető politikai impossibilitás vagy fenálló törvényeket botorul ignorálhatni képzeli irodalmi szelődös haragja által veszteti el. Elkövetkezik ugyan mindent Vida urnak, hosszas betegkedése alatt, kifárasztására: kiterjedett rágalmozást, szüntelen megújuló feladásokat és pereket. De Vida ur edzett ember, és elmondhatja — Pompei ur, a Napló újdondásza, tanúságot tehet róla — alias ego vidi procellas! Mind ez károsan szűkíti ugyan meg Vida urnak közmunkásságra szánt idejét. De a viharok nem szoktak hosszason tartani; majd megtisztul a levegő, szélszél áll be, s a tisztelt közönség, mely eddig sem tapasztalhattott lankadást, ezután még inkább meg fog győződteni e lapok nem negatív — hanem pozitív hazafi szelleméről, józan politikájáról, és ily kis lapozó elég széles ember- és dolog-ismeretéről.

* Egy kis röpiratot vettünk, e cím alatt: „a honvédelmi kötelesség mint státuserő és az egyén s családja terhe.” Irta egy győri csász. kir. nyugalmazott törzstiszt. Harminczöt lapon régóta nem olvastunk annyit és oly fontos új dolgokat. Ha időnk engedi visszatérünk reá Addig is ajánljuk azok figyelmébe, kik a társadalmi fejlemények iránt érdekeltek szoktak viselkedni. A munka eredeti német és mind stíl mind gondolat dolgában jeles és élvezetes olvasmány; a magyar fordítás Domjantól gyenge.

Vidéki levelezés.

Maros-Vásárhely, maj. 20.

Egy vidéki levelezőnek nagyon is ébernek kell lennie, hogy semmi érdekes tárgy el ne fusson figyelmét, s igen jó neven venni mástól bármilyen újdonságot is mi a közügy, vagy egyesekre is vonatkozik, mert hibában, nem lehet az ember olyan valami, mint az ismeretes példabeszéd embere, ki mindenütt jelen van mint az orbán lelke. . . . Így jutánk azon érdekes újdonság tudomására, hogy nem rég a mi nyugalmazott korszorus tanárunk Bolyai Farkas ur a hannoverai király ő felségötől az oda való tudóstársaság utján a híres matematikus Gauss emlékére vert egy ezüst és bronz éremmel tiszteltetett meg, mint ki jóbarátja, s tanulóvársa volt a hírhedt tudós. Az öreg 85 éves tanárunk barátjára vonatkozó megtiszteltetése bár kedves emlékekkel tölti el szívet, de részéről a kitüntetések hidegen, érdektelen fogadtatnak. . . . Ment ő minden földi hiúságtól s epedve várja a percet, melyben Istenhez visszatérjen. E levél írójá azonban kötelességének ismeré e kitüntetésről a hazát értesíteni

Igy meg kell említenem az ünnepek alatt szereplő első magyar bívész Kövesi Ede sikerült, s kedvesen fogadott előadásait, s ez alkalommal emlékeztetés tétit is, hogy a kisdödvő javára előadást rendezett, s még egy régebbi adományával kedves emléket hagyott maga után. Igeré ezen kívül, hogy vándor útjában hazájáról, kedves nem-

zetéről, hol csak lehet, mindenütt meg fog emlékezni. Aldja meg az Isten érte!

Jelen hó 18-án az ev. ref. egyházban szokott ünnepély s kegyelettel tartott meg az európai békéért a hálaadó áldozat, mely alkalommal derék segéd-lelkész Kovács Aron ur szív- és lelket emelő beszéd- s imával járult az evk. Urához dicsóítva, s könyörögve Isten, hogy a nemzetet, és királyt a béke áldásaival sejkáig boldogítsa.

Itt is a régi gazdálkodás, s közlegelői rendszer helyett a váltó gazdálkodás s istállózás életbe lépett, mi oly rögtöni alkalmazása miatt sok kedvetlenségre adott alkalmat, annyival is inkább, hogy gazdáink két versen nehéz pénz-büntetés terhe alatt elváltak tiltva, nehogy parlagon lévő földet merjenek felgönni, s most még is ellenkezője teljesült. Mi az elvet, eszmét pártoljuk: de rögtöni alkalmazását sehogy sem.

A gabonának piaci ára — nagy vékaja — váltó pénzben maj. 15-én ez volt: tiszta búza 5 ft, 5 ft 30 kr, clegybúza 3 ft, 3 ft 30 kr, rozs 2 ft 12 kr, török búza 1 ft 45 kr. Marhahúsának fontja 20 kr, disznóhús 30 kr.

Maros-Vásárhely maj. 23.

Katonai s polgári kormányzó ur ő hercegsége tegnapelőtt érkezett városunkba; s a tegnapi katonai szemle után Sáromberkébe a gróf Teleky család látogatására indult, s este visszaérkezve, ő hercegsége ma reggel innen Beszterecének vevé utját.

Mindenemü néven nevezendő csordának ki-vagy behatátása ezentúl M. Vásárhelyt — hála Istennek — filós, az igaz, hogy ez által egyfelől néhány pástor conditio nélkül áll s kényerét boldogabb, ősi természetes neviságotok s csordáikat még megörző helységeben nevesheti, az sem valótlan, hogy sok természetbúvár meg van fosztva az alkalmától, ezentúl a piac közepén bival extemporalizálásokban gyönyörködhetni; de vigaszt lelhetnek mindazok, mindezek ez egyszerű igazságból: „altri tempi, altri costumi”, szabadon magyarra fordítva: „a módi vagy divat idővel változik.”

Városunk főpiacán fenálló kovácműhely korszerű szipítésnek néz elbe. Eldig t. i. fagerendák közé font — évenként szép friss agyaggal betapasztott — ágakból összejáratva levén, akarmelyik mezőszegi szérieny cigány palotával versenyt alig állhatta ki; most az antediluvianus, idyllice tapasztott ágak helyébe egy-egy sor tégla raknak a — fagerendák közé; s ilyformán e vinnye a piacon sok célra néz igen fényes alkalmasment: a hypopológok gyönyörködhetnek a vasalásban; — az ipar fölkarolói képzeli tehetségökkel vashámort láthatnak; a regényesség s német költszet barátjának Fridolin s a Saverni urhölgy ártatlansága juthat észökbe; — az ő görög korbelti regék kedvelőinek végül fogalmok lehet, hogy nézhetett ki Vulcan uram, s minő arcuazok lehetnek cyclopsai. N—

M. Sütlye maj. 10.

Tisztelt szerkesztő ur! A minden szépre és jóra született ritka jellemű hazafi gr. Mikó Imre ur ő excentiája nagy adomány s munkás fáradozása nyomán felállítandó nemzeti Muzeum nagy épületéhez én is egy fővényszemmel járulni kívánván: 10 egymásután folyó éven át — évenként 10, 10 pft pontos lefizetésére életemig magamat, — ennekutánna Gyula fiamat kötelezem.

Ezen kicsiny de hazafi szívem forró melyéből tett ajánlatomnak az illető helyre leendő feljelentésére a nagybecsű szerkesztő urat tisztelettel kéréve maradó
alázatos szolgálja
Zudor Elek.

Dézs majus 19.

P—y ur a „Magyar Sajtóba” azt írja: hogy a Kolozsvári Közlönybe több vidéki levelezést szeretne olvasni. A vád minket érdekel, tehát ezután szorgalmatosabbak kívánunk lenni, s még gyakrabban küldünk tudósításokat. Egyébaránt mi nem találjuk, hogy P—y urnak igaza lenne, mert egy hetenkint 2-er megjelenő lap több vidéki tudósítást nem igen hozhat, már csak annak beloeconomiaját tekintve is, hanem inkább az lenne a közohaját, hogy a Közlöny ha bár nem mindennap is, de legalább 4-er jelenne meg hetenkint, ámbár kit szeretünk, azt mindennap ohajtjuk látni, akkor több hely maradna a vidéki tudósításoknak. ** Nem lehetünk oly toladók, hogy egy kis terjedelmű lapban még több helyet igényeljük, jóllehet örömet teszük ha a közönség és a szerkesztő ur kívánja. Ennyit mentsegi, most a dologra.

A dézsi társalkodási egyet mind inkább kezd megfelelni szép elrendeltetésének, mi a szemleli ismeretek terjesztése. A f. hó 4-kén tartott közgyűlésben elhatározatotott a könyvtár kiegészítése, az újabb irodalmi termékek megszerzése, s hogy az olvasást kedvellő hölgyeink is részesülhessenek erre alkalmat nyújtó kedvezményekbe el lön határozta: a könyveket 4 pft évi díjért bizonyos szá-

* Ezt mi magunk is ohajtánók; de teljesítése nem egészen függ tőlünk. Más kérdésére az a válaszuk: a mennyit tetszik, csak érdekes. Szerk.

bályok mellett olvasás végeit kiadni, az ekkint begyűlt összeg csupán a könyvtár gyarapítására fog fordítottatni, a könyvek névsorozatának kinyomtatása is megrendeltetett, mi az olvasó közönség között ki fog osztatni, és így könyvtárunk némileg kölösen könyvtárrá válik, mi koránt sem ellenkezik egyetünk elrendeltetésével, mert a könyvek arravalók, hogy azt mentől többen olvassák. Könyvtárunkból hiányzanak Maculay Angolhon története, Cantu világi története, Jókai újabb regényei: a Magyar Nábob, Kárpáti Zoltán, Régi jó Táblabírák. Ezek megrendelését mindenek felett ohajtánók, mert ámbár megjelentek a lapokban, de azért többen elolvassák, ha külön önálló füzetekben bírnók.

A napokban gazdáink érdekes látványban részesültek, mi nem volt egyéb mint 5 Vidacs-féle vas-ekék, melyek megrendelés folytán érkeztek egyik előbbkelő gazdánkhoz. Már a próba-szántás is megkezdett velük, s a gazdaság folytatásába a régi rendszerhez ragaszkodó s minden újítástól írtózkodó gazdákat meggyőzhetik arról: hogy jobb és tartóssabb mint az eddig használt közönséges ekék.

A pünkösdi ünnepek alatt egy szerencsemondó cigány-család telepedett meg a két Szamos közötti szigetben ponyva-sátorokban, s jövendőmondással mulattatá a nagyszámú látogatókat, más mulatság hiányában. A szerelmesnek kedvese hiútlenséget, a sors vakszeszélyébe bizakodóknak reményei hiúsulását, az üzemek vállalatai nem sikerülését mind megjövődölte a kártyákából és tenyérvonásokból egy vén cigány né, 6 vkrt, s mivel többnyire roszt jövendőt jösszavai hitre találtak. De nem sokáig üzhettek a büvös mesterséget, mert az ilyen műkeresetmódról nincs említes a kereskedelmi és ipar rendszabályokban. Azért a hatóság igen helyesen elutasítá városunk környékéből, hogy a tudatlan népet ne ámítsák, csakjak és zsarolják pénz-körszabban *) szvendő korunkban.

A napokban egy szekeret elragadtak a lovak, a szeker felfordult, a kocsis nyaka kitört s szörnyű halált halt. Tanúság: lassan haladj, tovább érsz; jó szerszámmal indítsd utnak szekered, s jó kocsis tarts, ki tudja kormányozni a lovakot. Nagy közönség gyűlt össze a szomorú eset bámulására.

Nagyon esős időnk jár, egész májusban nem volt szép napunk. A sok eső már is aggodalommal tölti el a gazdákat, kik a múlt hóban szárazságról panaszkodtak.

A farkasok szomszéd Néma helysége határára fényes nappal megrohantak egy juhnyáját, tegnapelőtt hajtóvadászat tartatot, a ragadozó állatok legmürgesebbike földre terítettett. A kevésbé korlátolt fegyver tarthatási engedély segítse a bajon, mely a ragadozó állatok szaporodásában kezd nyilatkozni.

Gabona ár: a május 13-diki heti vásáron búza austriai mérő 10 ft 50 kr, kétszeres 9 ft, rozs 6 ft 20 kr, zab 2 ft 50 kr, török búza 3 ft 30 kr váltóban. Pityóka erdélyi köböl 5 ft, borsó kupája 30 kr, lencse 36 kr, fuszulyka 20 kr, köles 30 kr, egy mázsa széna 10 ft, szalma 12 forint, kötege 6 ft, 30 kr. Egy öl tűzifa 17 ft 30 kr, egy font hús 20 kr, egy kupa ó-bor 1 ft uj bor 48 kr, ser 25 kr, pálinka 1 ft 28 kr, egy font só 6 kr, egy font fagygyu-gvertya 1 ft 6 kr, mind váltóban. P. F

Zilah, maj. 14.

A napokban a városház udvarán egy szín ágait ásván le, a dolgosok valami ócska törtfázékfenékben 44 darab régi ezüstpénzre akadtak. A lelemény rögtön a városi előjáróság kezébe szolgáltatott, hol minden egyes darab megdörögletett s ezetben megmosattott, de annyira elvékonyultak és megkopvák, hogy a rajtok lévő írást kiolvadni teljességgel nem lehet. Az érmeik oly megjegyzéssel adattak át a cs. k. járásfőnökségnek, hogy városunk a számára eső részt in natura kéri kiadni — a leendő nemzeti muzeumba küldés végett: a mi az előjáróságnak közügyek iránti nemes érdekltségéről teszen tanbizonyoságot.

Eszembe jut itt, miképp Göresönben lakó gróf Andrási László birtokában, mint mondják, tetemes mennyiségű beces régi pénzek, billikomok sat. találtaknak, melyeknek a muzeum részére megszerzése iránt az illetők figyelmét azon reményem kifejezése mellett hívom fel, miszerint a jösszívésgerül ismeretes gróf, pártfogását e nemzeti ügytől nem vonandja meg, s fölkeretvén, bizonyonl örömet fogja intézünket gyűjtőmennyével gazdagítani.

E hó 3-kán városunk és vidéke szokatlan eseménynek volt színhelye. Halalos ítélet hajtattott végre két gyilkosságban marasztalt oláhon, kiknek büntnyét ide igitanom nem lesz érdeketlen.

Még a múlt év tavaszán öt oláh Csaholyban rablási szándékból összejött. Egybejövő helyül a Kulma-Lunga nevű erdőt tűztek ki, a hol kétszer meg is jelentek a nélkül, hogy valaki feljók vetődött volna. Harmadszor is kimentek s tüzet rakva az út mellett megtelepedtek, azon föltétellel, hogy csak velök egyenlő, vagy nálánál kevesebb számú társaságot támadnak meg. Ekként

*) Tán hiányban?

Szerk.

elhaladt mellettök egy nyolcz emberből álló csapat, el egy négyből álló is, kiknek egyike, szerencsére, a gyilkosok ismerőse volt. Végre három malomszegi oláhöt vezetett hozzájuk balesilgaztuk, kik a másnapi krasznai marhavására szándékoztak. Hamar megesezt, hogy egyiktől tüzet kértek, s orozva mind a hármat leagyalták. Pénzöktől megfosztván, a halottakat az erdőbe mélyen behurezolták, s jó csomó szárazfűt hordván rájuk, megégették Nagy gyanu van, hogy még ekkor a meggyilkoltaktól nem halt volt ki az életnek minden szikrája, mert a tettesek vallomása szerint, egyiknek fajveszélését fejszével kellett elnémtíniök. Utoljára a tüzben megmaradt csontokat összeszedvén, egy messze fekvő fa mély odvába rejtették. — Elmult a rémes óra. A megöltök kimaradása családjaiknál megdöbbenést okozott; majd jelentést tettek a cs. k. kerületi hatóságnál, mely rendelkezést bocsátott a falusi előjárókhöz, hogy a lakók magaviseletét figyelemmel kísérjék. S csakugyan feltűnt három csaholyi oláh szokatlan kültekezése, a kiket gyanura el is fogtak. De sem a vallatás, sem a motozásnak eredménye nem lett. Egyszer azonban a tasnádi tónlótz ablakából, hol fogva voltak, a vádoltak egyike, kinállók nejehez e szavakat intézte: „ha víz es, szárazd meg, ha száraz, ég esd el!” — a mi egyik hajduknak fülébe jutott. Ez a hallottakat följelentette, — s ismételt motozáskor a kérdéssel fogoly telken a kútban egy gubát kaptak meg, melyről később sikerült elismertetni, hogy a meggyilkoltak egyiké volt; s ily módon az egész bűneset napvilágra jött.

A megmult őszön tartott nyilvános törvényszéki tárgyalás folyamán mind az öt bűnös halálra ítéltetett Legfelsőbb helyen háromnak sententáját megérősítettek; egygyé némi szelidítő körülmények folytán örökös, egygyé pedig húsz évi fogságra lön változtatva. Egyik a halálra ítélték közül időközben meghalt, s így csak kettőt érthet el a boszú igazság büntető keze. Az executio éppen vásár napjára esvén, nagy sokaságot gyűjtött a város végén fölállított akasztóházhoz, s bizonyosan nem marad hatás nélkül az oláh nép kedélyére, — melynek becsületére legyen mondvá azonban, hogy ilyenemü elvetemült gonoszságok itt hosszú idő óta példa nélkül állanak. Civilizált városi lakosságunk nagy móhossalag kapkodta az akasztott ember kötelét és a hóhér elhajított keztyűjét, mert „rettetes hasznos a marja betegsége ellen.” A szerencsétlenek egyike, Argyelán Vaszilika, szónoklatot is tartott a gyülekezethez, s társával ellenkezőleg, bámulatos lélekjelenléttel viselte magát végperceiben. — Az oratio — az eredeti után szó szerint áttéve — így hangzik:

„Emberek, a kik itt vagytok, hallgassátok meg a mit mondok — ha akarjátok! — En hibáztam: tanuljátok az én sorsomon, s ilyezeteket, hogy ne kerüljétek ilyre állapotba. Az isten áldjon meg benneteket; bocsássa meg az isten és a szent sz. én bűnömöt!....

Argyelán már régebben ismeretes volt konok jelleméről. Például, urban soha senkinek, sem szerkesnek ki nem tért, hanem gyalog is vakmerően megállott; — most is a siralomházban, midőn a körülállongók kérdezték: ha megbánta-e vétékét? nyugodtan így felelt: „Hát miért bánám?! Most semmit sem ér, ha akkor nem bántam, mikor a hibát csináltam...“ S azt mondta, hogy soha jobb dolga nem volt, mint az utolsó három napon; pedig bejárta a fél országot, volt a Bánában is. — A rostélyon behányt pénzből ételt, italt, szívert. eleget hozhatott, s éjente két viasz-gyertya égett előtte.

Mindezek nép- és lelektani szempontból jellemző, s tudni érdemes adalékok.

Bárba már elég hosszúra nyult levelem, hogy ily setét képpel ne zárjam be sorainat, szölk valamit társasletünkörül. Mükedvelőnk, miképp e lap ujdonságaiban is jelentve volt, állandó egyletet alakítanak, melynek teendőjök, jótékony községi és nemzeti czélra színi előadások, ének- és szavallati estélyek létesítésén kívül, magánkörbeni szavallások, felolvasások tartása, éneklés, s pártolásra méltó közügyek testületileg, anyagi és erkölcsi utoni gyámolítása, szóval, a társasletnek nemzeti irányban emelése van kitűzve. Az ut, mint látjuk épen az, melyre községi társasletünket a mostani viszonyok utasítják; szívünkölől ohajtunk okszerü kivittelt a helyes gondolatnak. r. l.

Nyilt-tér.

Néhány hóval ezelőtt „Szöllősy Ferenc” című életrajz küldetett a „Vasárnapi újság” szerkesztőségéhez, az általa kitett „valamely nevezetes hazafi életleírásának” 10 aranyos pályadíjára, — oly megjegyzéssel, hogy annak politikai okokból történheto netaláni el nem fogadhatása felöl a szerkesztőség az író előre is értesítení sziveskedjék, hogy kéziratát a határidőig hevertetni kénytelen ne legyen. A mű a „V. újság” hasábjain — mint ezt a szerkesztő a nyilt-postában kijelenté — meg nem jelenhetik. Többször fölkerde tehát az író a szerkesztőségét, támaszkodva a ki nem adott pályaművek visszaadása iránti nyilvános ígéretre, dolgozata visszazolgáltatása

véggett: de mindeddig sikertelenül. Szükségesnek látja azért nevezett szerkesztőséget azon műnek szerzőhöz juttatása iránt — melyet azon ígéretbe bízva — csak ez egy példányban készített meg, ezennel nyilvánosan megkérni.

Pest. A testgyakorló intézetben vasárnaponként a kereskedelmi- és mesterlegények is nyernek oktatást. E jétékony hatású intézkedést nem lehet eléggé méltányolni.

— A budapesti mesterlegények kath. társulata megalakult. Célja: a budapesti kath. mesterlegények további kiképzése, a vallási és polgári érzelmeik és életnek fölgerjesztése s ápolása. Eszközök: nyilvános előadások, vallási és egyéb szükségesség vagy hasznos ismeretekben oktatás, ének, alkalmatos irásoknak olvasása, különösön beszélgetés, épületes példaadás, és a köteleseknek keresztyényekhez illő teljesítése. A gyűlterem ünnep- és vasárnaponként reggeli 10 órától a rendes kapuzási időig nyitva áll. Oktatás adatik a hittan, egyházi és világi éneklés, olvasás, irás, fogalmazás, számvetés, rajzolás, mintázás, földleírás és történelemben, és végre a természettanban. A meghatározott oktatások — s előadásoktól ment idő illelmedes mulatságok és olvasásra fordítatik.

— A délkeleti vaspályán Esztergom-Nána környékén Szobnál szerencsétlenség történt. Több vagon a pályasínlól lofordult. Egy leányka és gyermek meghaltak, 10-en többé kevesebbé sérülten vitettek az esztergomi kórházba. Az utazók közt volt Kohári-Koburg herczeg ő kir. fonsége, kit baj nem ért, s nemes magaviseletre, sajátkezü tevékenysége és fúrasztó munkája által iparkodott a szerencsétlenségnek segíteni. Mihelyt a szerencsétlenség cs. kir. főherczeg Albrecht kormányzó ő fonségének tudomására jutott, kitünő részvétellel haladéktalanul kiküldte szárnysegédét b. Wöber őrnagy urat azon legmagasb utasítással, hogy e sajnós eseményről a helyszínen bővebb tudomást szerezzen, az esztergami korodában levő sebesülteket meglátogassa, s ezeket szükségüköz képest pénzegyelé is gyámolítsa.

— A gr. Saint-Genois-féle sorsjáték legutolsó húzásánál a győzerményt egy ujvidéki kereskedő nyerte. Ezt csak azért közöljük, mert egy kedélyes ismerősünk a nyerményre mint bizonyosra számítva, mint Kock egyik regényében mondvá van: angolokkal tette magát érintkezésbe.

Bécs. A „Deutschland” című frankfurti újság pápa ő szentségének az egész ausztriai birodalom bíbornokai, érsekei és püspökeihez 1856. május 17-én intézett iratát teszi közzé, melynek jelentékes bevezetése így hangzik:

„IX. Pius pápa.

Szeretett fiaim s tiszteltemöltö testvéreim, üdvözlet és apostoli áldás!

Lelkünk kiváló öröme és tapasztalat, mikénti a Mi es Krisztus-hoz szeretett fiaim, szászorszagi eszár és apostoli kirak Ferencz Jozsef által veletek csaknem egyidőben szóltott kívánságunknak legnagyobb készséggel engedve, kitünően valóságos érzelmetek is pásztori gondosságotól kifolyólag elhatározótok, a cs. és kir. fővárosban, Bécsben, egybegyűlvén, ottan egymás közt tanácskoztok, hogy mindaz teljesedésbe melleszen, a mi általunk Krisztusban szeretett Fiunkkal egyetemben azon egységben megállapítottot, melyet ama felség és legkegyesebb uralkodó legnagyobb vigaszunkra, önmagának az egyház jogai megörzésével vivott halhatatlan hírnevére, s minden jóknak örömyilvánítása közt, velünk kötött.

Midőn ezennel nektek legnagyobb elismerésüket nyilvánítjuk, mert ti ezen gyűlés által az egyház mellett kitüntetett és bizonyított buzgóságotokat legnagyobb mértékben érvényesítettétek — nem tagadhatjuk meg magunktól, hogy hozzátok ez alkalommal a legnagyobb szeretettel ne szóljunk, s szívünk benső érzelmet ne nyilvánítsuk, melyeköl mindinkább átlátszó, mily nagy jóakarattal vagyunk mi hozzátok és minden azon kiterjedt birodalomnak gondotok alá bizott népéihez. — A mi tehát legelsőbbén a mondott egység végbevételét illeti, tudva van előttetek, hogy abban sok oly cizik van, melyeknek végrehajtása leginkább a ti tisztetek, s mi ohajtjuk, hogy azon cizik végbevételét illetőleg egy és ugyanazon utat, egy és ugyanazon módot kövessétek; ugy mindazonáltal, hogy mindazon tekinteteket okosan és gondosan figyelembe vegyétek, melyeket ama széles birodalom számos tartományainak különböző viszonyai netalán követelendnek. Ha azonban valamelyik cizik értelme felett kétség vagy nehézség támadna, — a mit ugyan nem gondolunk, — kellemes dolgot cselekedendetek, ha az olyat elibünk hozzátok, hogy mi, ő cs. kir. apostoli felségével (az egységgel 35. cizike szerint) értekezve, arra nézve magyarázatunkat nyújthassuk. (M. S.)

— Ő cs. kir. apostoli Fölsege e lapokban is fölemlítet kedvezményét, mely szerint a tetleges szolgálatban levő tisztek f. é június 1-től kezdve fizetésüket előre veszik ki, a nyugdíjazott tisztekre is méltóztatott kiterjeszteni.

— Azon helyen, hol a magyar korona

megaláltatott, Ő cs. kir. ap. Fölsegeének határozata szerint kápolna fog építtetni, melynek költségeit Ő Fölsege saját magán pénztarából fedezendi.

— A vasuti utazók részére Récsben életbiztosító intézet van keletkezőben. Természetes hogy ez intézet nem az életbiztosítandó, de a vasuton netalán szerencsétlenül elhalható utasok örökösének nyujt kárpótlást.

— A tiszai vasut társaság igazgató tanácsának lapunk mult számában említett névsorából gr. Barkóczy János kimaradt. Ugyan e tanács e hó 17-kén tartotta első ülését, melyben szavazategyeséggel elnökül gr. Andrássy György; al-elnökül Szörényi László ő nagyméltósága és b. Haber Mór urak választattak.

— B. Sina György május 19-kén meghalt. Azon kiváló állás, melyet az olhunyt a kereskedelmi világban elfoglalt; a hatalom és jelentőség, melyre az általa teremett ház emelkedett, nem egy hamar találja párját a szárazföldön Halálával a cs. kir. nemzeti banknál a főigazgatói helyettes állomása, továbbá a francia-azsiai vaspálya, és a pesti lánchíd társaság elnöksége jötték üresedésbe. 73 éves volt. Hátrahagyott vagyonát 80 millióra teszik. (B. H.)

KÜLFÖLD.

OLASZORSZÁG. „Fölszólítom az olaszokat, legyenek türelemmel s emlékezzenek meg arról, hogy mindent az idő jétékony hatásától kell várni.” E fontos intő szavakat intézte az olaszokhoz Az egli o a szárd senátushoz a békeszerződés tárgyalásokor. Ugyanez intést ismétlé Cavour gróf is, figyelemzétévén az olasz ügy congressusi tárgyalása, a sok emlékirat, jegyzék és sajtóbéli nagy látma által felzaklatott kedélyeket, miszerint nem kel fokozni oly magasra az Ausztriaiávi viszonyt érdeklő szavait, hanem mindent az idő hatásától kell várni.

— Az „Ind. belge” tudósítása szerint a piemonti parlament ülésének vitái az olasz ügy fölött nagy hatást idéztek elő. Minden rendőri szabályok daczára több példány terjedt szét az olasz tartományokban. Titkon minden városban üdvözölő iratokat irtak a Cavourhoz, hogy oly bátran védte az olasz ügyet a párisi congressusban, és oly méltóságos és erélyes hangon szerkesztette az apr. 16-ki jegyzékét. Az egyházi államot reformáló tervre nézve a római államban sőt legatiókban is megszólnak a nézetek. A legatiókna legalább igazgatási tekintetben, Rómától elvlasztásába soha sem egyez meg a pápa. Hogy magába a központba, Rómába reform vitések be az igazgatás teljes világivá tétele s a Napoleon-törvénykönyv elfogadása által, vagy a tartományok közigazgatása oklímóztessék, az utóbb kifjélődő eseményektől függsen a bihet-leg megnyilvánló értekezletektől, hol az olasz fölteknek s Austria és Franciaország is küldendő képviselőik által tanácskozní fogának azon eszközök fölött, melyek a pápai kormányt oly helyzetbe teszik, hogy az idegen segélyt, újabb zavarok félelmé nélkül ezentúl nélkülözhesse E mód abban áll, hogy a világiai is részletesen a kormányzásban, és szabad intézményeket adjanak a népek. Római levelek szerint Franciaország és Austria követeli már kezdtek e részben lépéseket tenni; de Antonelli bíbornok, államtitkár kijelentette, hogy a római udvar nem ad semmi engedményt. Azonban azt mondják, a pápa nem osztzik első ministere véleményében IX. Pius hajlandó reformokat adni, de csak módjával s elhamarkodás nélkül. Ugy mondják, hogy mihielyt végződnek a püspöki tanácskozások Bécsben, Viale Prera azonnal visszatér Rómába, s őt nevezik ki Antonelli helyett államtitkárnak.

— Turinban nagyszerü ünnepély volt az alkotmányadás évfordulójának megülesére. Nem csak Piemontból, hanem Olaszország egyéb részeiből is tömérék ember jelent meg, e mostani körülmények közt kettős érdeket gerjesztő ünnepélyen.

— A „Bilancia” jelenti, hogy a toskánai nagyherczeg a nápolyi királylyal, kit e napokban meglátogatott, abban egyezett meg, miszerint államiban miadketten új haladásokat fognak életbe léptetne, s így a külföldi sajtót mozgásba hozó emigrans főnököket minden újgytól megfosztani. A mi halad pedig el nem marad. — A „Morning Post” másrésztől azt írja, hogy az olasz ügy az apr. 15-ki szerződés aláírói közt meg folytatott élénk vita tárgyat képezi; végre pedig Manin, Velencez utolsó dogéja egy levélben kijelenti, miszerint teljesen egyetért a szárd képviselő congressusi nézetével.

FRANZIAORSZÁG. A württembergi király Napoleon eszár látogatásából haza utazott. Mint mondják, e német fejedelem határozottan kinyilatkozattat volna, miszerint Németország az 1815-ki szerződések módosítását nem kívánja s nevezetesen Ausztrianak abbéli kívánatát, hogy nem-német birtokrészait is biztosítsa neki, nem fogja teljesíteni. Hogy Austria ily kívánatát tudatta volna a porosz

kabinettel, alkalmasint csak orosz-porosz kokolmány mely a világgal azt akarná ellátni, hogy Austria, az apr. 15-ki szerződés dacára sem bízik nyugoti szövetségeseiben, s végső esetben mégis Németország gyámoltására számít, ha olasz birtokait veszély fenyegetné.

— A franciaországi protestánsok utóbbi időkben többféle bírósági s közigazgatási nyomásokat szenvedén, kivált Felső-Vienne megyében, ez ügy iránt Victoria királynő részéről s Poroszországból Párisban előterjesztések is történtek vala. A császár f. évi aprilben elhatározá Franciaországban a protestánsok helyzetét az 1852. márt. 25-ki rendelet előtti lábra állítani vissza, mely rendelet fűdözte vala azon nyomásokot.

— A fusionisták reménye a két bourbon-ág egyesítésére nézve mint látszik hervadásnak indult. A párisi gróf, ki rövid időn nagy koruságát elérte, szilárdan vonakodik Chambord gróffal alkura lépni a jövő iránti tervekre nézve. A trónkövetelő gróf a fehér szín és lilomok elfogadtatását is kíváná többek közt. A párisi gróf pedig már jelenleg kettős igényt bír a francia trónhoz, s nem volna eszélyes dolog egyik kedvéért a másikkól lemondania. A gyermektelen Chambord gróf halála után ő törvényszerű trónörökös Franciaországban, — oly igény, mitől a természet törvényei szerint alig eshetik el; a más igényt pedig, melyet neki az 1830-ki választás adott, már most bírja, s miert áldozná föl azt a végett, hogy néhány évvel korábban nyerjen most még ránézve értékelten jogokat, a melyek el nem vesztetnek. Elhatározó lehetett e részben anyja az orléans hercegnő befolyása, a ki mellesleg megjegyezve, egyetlen tag a bourbon-családban, a kiről a francia népnek minden osztálya nagy tisztelettel szól; de másfelől bizonyos, hogy ezen elhatározást a párisi gróf saját egyszerű érdeke is indokolhatja.

A fusiora nézve áldástalan vala Chambord grófnak Amalia királynévól a minap történt találkozására is. Chambord gróf mind azt vitatta, hogy Franciaországban nem uralkodhatni másként, mint jelenleg Napoleon Lajos, a ki a francia néppeli bánásmódot legigyesebben eltalálta, — ennélfogva csak a névnek kellene változni jövőben is, de a kormányformának maradni. Az özvegy királyné nézete szerint új kormányformát kellene ajánlani a franciáknak, — csupán új névvel semmi sem remélhető. Erre megtörtént az elvált — s talán a két ág tökéletes elszakadása is egymástól örökre. Amalia királyné azonnal levelet írt menyének az orléans hercegnőnek, igazat adván neki, hogy soha sem tartotta fáradságra méltónak azon férfiuvali egyezkedést, a ki nem akar tovább menni a nagy A-nál.

— Politikai körökben folyvást sokat beszélnek az apr. 15-ki szerződésről. Némelyek most azt állítják, hogy Ney Edgár semmi szóbeli vgyz írott nyilatkozatot nem vitt magával Sándor császár számára, ezen szerződést illetőleg. Azonban az „Ind. belge“ ragaszkodik azon véleményéhez, mikpp Napoleon császárnak nem sajátkezü levele, mit Ney tábornok vitt magával, nem hallgat egészen azon kérdéssel. Egyébiránt egy magánúrgöny szerint Ney Edgár 14-én megérkezett Sz. Pétervárra.

OROSZORSZÁG. A hivatalokban sürten előforduló változások a népből legjobb reményeket költik, csak a magasabb osztály egy töredére nem tették a legkedvezőbb benyomást. Tény az, hogy a főbb családok fejei, s különösen az egyház nagyobb méltóságait viselőik a béke ellen voltak, és a császár az ultimatum elfogadása napján ezeket a téli palotába hivatván, keresztet vivő gyontató atyjával ment közéjük. „Miként a megváltó szenvedései — így szól hozzájuk — az összes emberi nem jólétére céloztak, akként Oroszországot is a kiállott súlyos próbák után a béke vezetendő egy szebb jövő felé. Változhatlan szándékom tehát a békét elfogadni!“ Erre a császár megcsókolta a keresztet, és a főpapoknak nyujtatá megcsókolás végett.

— Az orosz orthodox papságot egy legközelebb kiadott ukáz rendkívül meglepte. Mint tudva van, Oroszországban vegyes házasságból származó gyermekeknek a görög vallásban kell neveltetniök. Első eset az, mely most II Sándor császár uralkodása alatt előfordul, hogy egy ágostai vallású papnak, ki orosz leányt vett nőül, meg lön engedve, miképp gyermekeit ágostai vallásban nevelje. E kivétel aggodalmat költött a papok közt, hogy e külön álló eset netalán a vallásfelekezetek egyenjoguságára vezet előjel.

— Távirati sürgönyök szerint újra harc volna a szerkeszek és oroszok között. Ama tájak lakói ugyanazok, kik követséget küldöttek Stambulba, hogy a szultán őket védurasága alá fogadja. Oroszország uralkodása ama tájakon mindig névleges volt; a kudzsuk kairadsi békekötés által határait a Kubánig toltá elő; a tífisi békében (1814) Daghestánt és Shirvánt nyerte; 1826 a turkmandzsii békében Erivánt és Nachicevánt, végre a drinápolyi (1828) és sz. pétervári (1834)

békében Abehaziát; de ama béreclakók a szultán már azelőtt is nem uroknak, hanem csak véduroknak ismerték el, s így az ő véleményök szerint nem is illette őt a birtok átengedési joga. Ama szabadlelkű törzsek csakugyan függetlenségüket erőlyesen védék is Oroszország ellen, s ámbár a Samjlynak hódoló rész (a szerkeszek) a múlt háboruban télen maradt, de az Anapa táján lakó abeházok ezen erődítmény lerontásában tetemes részt vettek, s miként a legújabb tudósítás mutatja, még most sem hajlandók az orosz fonokség alá hajtani magukat. Mi tévő leendő a küzelemmel szemben — az ázsiai határ szabályozására küldendő bizottmány, még nem tudni.

ANGLIA. A „Times“ azon sejtelmet fejezi ki, miszerint az apr. 15-ki szerződés mögött még néhány titkos czikk, vagy talán egész titkos szerződés rejlik, s az eszme eredetileg Boulgróftól indult volna ki azon természetes okból, mivel Austria első volna, ki Oroszországgal összekoczeznna, ha ez újra elég erőnek érezné magát a márt. 30-ki békekötés megsejgésére. — A berlini N. Pr. Ztg. e szerződést „a bizalmatlanság külön szövetségének“ nevezi.

— A Maltában kiütött zavarokat illetőleg Marseilleből 13-ról távirják: „A maltai fölkelők a vesztegári erőd birtokában vannak. A kormányzó két ezredet s tüzérséget küldött az ezen erőd fölött uralkodó dombokra, hogy a lázadók maguk megadására kényszeríttessenek. Mivel ez utóbbiak ezenkívül élelemszerekben is szükséget szenvednek, azt hiszik, hogy csak kevés ideig fognak ellenállhatni.“ — A „Times“nek ugyan e tárgyban Maltából 9-ről írják: „Sajnálattal kell jelentenem, miképp Carnana rendőrfelügyelő orgyilkosa még eddig nem fűdöztetett föl. Az olasz ezred folyvást laktanyába van zárkózva elégtelenül s zugolóda. A „Hannibal“ angol sorhajó a tenger helyzete által kényszerítetett elhagyni az erőd előtt elfoglalt állomását, s a valetta kikötőbeni horgonyhelyére térni vissza. A „Spitful“ gőzcsorvetterre bízta, hogy a lázadók mozgalmait fűlött örökölje. A „Royal-Albert“ parancsot kapott a kikötőbe visszatérni. A postahajó elindulása percében a kormányzó a lakosokhoz, s az olasz s angol csapatokhoz egy oly proclamatot intézett, melyben sürgőtelg arra szólítja fel őket, hogy egyesítsek erőfeszítéseiket a közrend fontartására végett.

— London városa különböző kerületeiben meetingeket kezdettek tartani a vasárnapi zene mellett ígatás végett. Egyik népebb kerületben már 75,000 aláírást gyűjtöttek. A többi kerületben is folynak az aláírások. Erős pártküzelemre van kilátás. Egy nagy rész úgy fogja fel a vasárnapi szoros egyházias megünnepelést, mint a nép erkölcsi s vallásos érzelmeinek palladiumát; a más rész e jámbor szokás kegyeletes megtartásával egyezhetők hinné a szép zenének egy pár órai hallgatását. Annyi való, hogy a főváros antipuritanus szellemét s másnémi élveket is ohajt, mint a kevésbé finomult izléssel bíró s régi puritan erkölcséhez egész lélekkel ragaszkodó vidékek.

— A Star kérdezi az angol egyház főpapjaitól: miért nem jut eszükbe a windsori palotában, a várkertben, a főnemesség parkjában is eltiltani a zenét. A Daily News még erősebben nyilatkozik. Elmondja, hogy Palmerston csak kéntelenségéből tette a mit tett, mert fenyegették a skótok, hogy ellene szavaznak sat.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápoly, maj. 5-én. Az itt megjelenő francia lapok közlik a békeszerződés szövegét s a következő manifestumot: „Tetszett az isteni gondviselésnek a trón és nemzeti erőfeszítések megkoronázni, véget vetvén a háborúnak oly béke által, mely koronánk jogainak és előnyeinek megfelel. Miután az általános békeszerződés, mely ez alkalommal megkötöttet, általunk meg lön erősítve, ennélfogva annak közzétételét megparancsoltuk. — Hadseregünk minden fegyvernemű katonái, kik a hon védelmére hivatva voltak, a háboruban, mely oly dicső véget ért, oly hősi módon teljesíték kötelességeiket a viszontagságok közt, melyek a háborútól elválaszthatlanok, oly nemes önmegtartadást tanúsítottak, példás fegyelmet és utánzásra méltó engedelmisséget bizonyítottak s egyszersmind az ottoman fegyverek dicsőségének a legmagas fényt kölcsönözve, neveiket halhatatlanították s századunk történelmének legszebb oldalát tettekkel töltötték be. Fogadják ezennel megelégedésünk bizonyosságát! Én imádkozni fogok érettük. Ez alkalommal összes altalaink, különbség és kivétel nélkül, a legfontosabb szolgálatakat teljesítették. Az összes osztályú hivatalnokok, a községek előkelői dicsőséges versenyt mutattak kötelességei teljesítésében a kormányparancsok végrehajtásánál. Ok legmagas megelégedésünket érdemelték ki. A Mindenható jószágától és népem segélyétől reményem, hogy nenztünk a világban a szerencse és jóléti haladásnak még magas dicsőségét vivandja ki. A barátás és jóakarati bizonyítványai, melyeket szövetségeseink nekünk ez alkalommal tanúsítottak, soha sem lesz-

nek eifeledve, a hála folyvást minden ottoman keblében élni fog, s azon vitéz katonák nevei, kik véreiket ontották ügyünkért, kik a csatatéren hallhatatlan dicsőséggel tetézték magukat, történetünkben oly díszhelyet foglalnak el, mint saját honunk bajnokai. Ennélfogva elhatároztuk, hogy az általános békeszerződés közzétételekor általános megelégedésünk kifejezése nyilvánítsassék. Kelt csász. dívánunkban a Chaban utolsó napjában 1272.“

— A török ministertanács mostanság kizárólag a bel állapottal foglalkozik, mely teljességgel nem mutatkozik nyugtalanítónak, bármennyi orosz hírt küldtek is arra nézve a világba. Az alsóbb osztályosok, mint az ily reformoknál gyakran történi szokott, az újításokban istentelen ségeket lát, a vakbuzgók fűlhasználják az ostobaságot, s ennélfogva itt ott nyugtalanóságok fordulnak elő, mint Konich, Napluca és Magneziaiban; de hol a hatóságok szilárdaságot és körültekintést tanúsítanak, ott a rend mindenütt gyorsan helyre lön állítva.

— A török kormány maj. 1-én kézhöz vette Várnából amaz ítéletet a görög leány meggyilkoltatása fölötti perben. Szalih pasa hadosztálynok, ki leginkább áll gyantában, fölmentetett, miután egy vádok sem bizonyult be alaposnak; a pasának azonban két szolgálja bünségen találtatott és halálra ítéltetett.

— Az al-Dunáról jelentik a „Pr. Corr.“nek, miképp az angol kormány azon lovakat, melyeket Magyar-, Erdély- és Oláhországban 50—60 aranyért vásárolt darabszámba, most 2—20 aranyon adogatja el; többnyire azonban csak a bőr értékét kapja meg.

— Azon sürgősség dacára, melylyel a török terület odahagyása a szövetségesek részéről végrehajthatik, ez utóbbi mégis még tetemes időt fog igénybe venni; ez előföterésnél fogva a török terület odahagyásának eredetileg megállapított határideje egy Török-, Franciaország, Anglia és Szardínia közt kötött egyezmény által meghosszabbítatott.

LEGUJABB. Az orosz anya-császárné maj. 22-én váratott Berlinbe. Mihály nagyherceg kíséri.

— Stambulból maj. 9-ről szóló tudósítások jelentik, hogy az oroszok Szüennek eszkeresz városot megtámadták és elégették, s egyuttal 21 foglyot ejtettek kézre.

— Turinban egy párt van alakulóban, mely Olaszország fűlszabadulását Oroszország auspiciumai alá akarja helyezni, s már két közlönyvel bír.

— A hivatalos „Gazetta di Genova“ fel van hatalmazva a „Diritto“ által jelentett s az austriai consulsági épület ellen intézett demonstratiót valótlannak jelölni.

— Az olaszországi ügy maga még mindig mozdulatlan áll, csak a szájak és tollak mozognak s fáradsnak az ő érdekében, míg hevők és élők elmúlik. Az angol félhivatalos „Globe“ szerint a nagybritanniai kormány sokkal inkább méltányolja az olasz kérdésben Austria által követett politikát, semhogy az elé nehézségeket gördíteni eszébe jutna.

— A nápolyi kormánynak nagyon jól esik, hogy az angol olasz legio tulajdon princípálisa ellen föllázadt, mert remélheti már, hogy Maltából odább állítják e nyugtalanító csoportot.

— Ferdinand Miksa cs. főherceget Párisban a legnagyobb kitüntetéssel fogadják. 17-én a császár és ő s fensége a Marsan-pavillonban ebédeltek. Estve jelen voltak az opera-comique előadáson.

— Spanyolország csendes. Espartero köztisztelőben. Izabellának a Don Carlos családjávi kibékülése tervben van! s akkor az orosz udvar is elismeré a most uralkodó lázat — A Saladero fogházban jelenleg 10 hírlap kiadója ül, az erősségeken levőket ide nem számítva.

Állam- és iparpapírok árkerlete.
Bécs, maj. 19—20. 1856.

E r t é k	Majus	
	19.	20.
5% -es met.	84 ^{3/8}	84 ^{3/4}
4 ^{1/2} % -es met.	74 ^{7/8}	74 ^{3/4}
4% -es met.	66 ^{1/4}	66 ^{1/2}
Nemz. kölcsön	85 ^{1/8}	85 ^{1/8}
1834-ki sorsjegy kölcsön	228	229
1839-ki „ „	134 ^{3/4}	134 ^{1/2}
1854-ki „ „	108	108
5% Földtehermentesítéskötelezv.	86 ^{1/2}	87
Északi vasutrészvény	289 ^{1/2}	288 ^{1/2}
Francia „ „	352	352
Hitel részv.	388	384
Bank részv.	1119	1119
Duna gőzhajózási	600	604
Arany	5 ^{1/2}	5 ^{3/8}
Ezüst	3 ^{1/4}	3 ^{1/4}

Felölő szerkesztő: VIDA KÁROLY.